

Sociale contacten

Met het huidige maatregelenpakket gelden de generieke regels voor thuisbezoek en groepsvorming op publieke plaatsen ook voor jongeren vanaf 12 jaar. Qua sporten is de situatie nu dat kinderen tot en met 17 jaar alleen buiten mogen sporten. Er is een brede roep voor en door jongeren om perspectief. Het OMT adviseert in dit kader voor sporten en culturele activiteiten met bubbels te werken.

- Wenselijkheid van een bubbel? Besmettingsgevaar vs perspectief jongeren. Ja/nee, onder welke voorwaarden/ wanneer in het afschalingsproces?
- Bubbels alleen voor sporten of ook cultureel?
- Bubbels alleen in klasverband ivm beperken besmettingen of >1 bubbel? Hoeveel dan? Eén voor sporten en één voor de rest?
- Uit hoeveel personen zou een bubbel moeten bestaan?
- Leeftijdscategorie 13-17 jaar (cf advies OMT) of ook ouder? Zo ja, welke leeftijdscategorie?
- Uitvoerbaarheid? Wat zou steunpakket jongeren hierin kunnen betekenen?
- Handhaafbaarheid?
- Naleving?
- Betrekken jongeren en brancheorganisaties voor sport, recreatie en onderwijs bij verdere uitwerking?
- Communicatieadvies?

95^e Advies OMT

Maatregelen buiten school

Uit de clusteranalyses bleek dat verspreiding tussen jongeren ook plaatsvindt tijdens vrijetijdsbesteding zoals sporten. Zo was er bij clusters in de leeftijd van 13-17 jaar in ongeveer een kwart sprake van een besmetting gerelateerd aan vrijetijdsbesteding. Het OMT adviseert om voor sporten buiten school de nieuwe maatregel in te stellen dat dit alleen in vaste bubbels plaats kan vinden, voor de kinderen in de leeftijd van 13-17 jaar. Dit zou ook kunnen gelden voor culturele activiteiten. Bij voorkeur worden deze bubbels beperkt tot alleen de klasgenoten.

96^e Advies OMT

Contacten kunnen in aantal worden beperkt door aanscherping van het aantal personen dat per keer op bezoek kan komen, bijvoorbeeld naar 1 per dag of 2 per week (*advies 1*); hoe vaak men bezoek kan ontvangen of zelf op bezoek gaat beperken tot eenmaal per dag (*advies 2*); en door groepsvorming tegen te gaan. Door sociale bubbels te vormen onder jongeren in verschillende leeftijdscohorten kunnen de gevolgen van een besmetting zoveel mogelijk worden gemitigeerd (*advies 3*). Het OMT adviseert ook extra in te zetten op communicatie voor bezoek aan thuiswonende 70-plussers en de "bubbelbezoeker" in verpleeghuizen, waarbij extra aandacht is voor hygiëne, 1,5 meter-afstand en persoonlijke beschermingsmaatregelen (*advies 4*).

Advies gedragsunit 15/1

Uit een eerste inventarisatie komt naar voren dat sociale bubbels een goede manier kan zijn om jongeren perspectief te bieden. Sporten heeft (voor iedereen, maar zeker ook voor jongeren) substantiële mentale en fysieke voordelen. Het is voor jongeren een belangrijke uitlaatklep en sociale activiteit, en als dat op deze manier weer mogelijk gemaakt kan worden heeft dat positieve effecten op de volksgezondheid.

Twee belangrijke aandachtspunten die de gedragsexperts meegeven zijn het risico op sociale exclusie en het risico op toenemende sociale ongelijkheid. De vorming van de sociale bubbels zal daarbij cruciaal zijn. Het OMT stelt voor om de bubbels te beperken tot klasgenoten.

Gedragsexperts zien dit als een goede manier om groeiende sociale ongelijkheid en sociale exclusie te vermijden, omdat (bijna) alle jongeren onderdeel uitmaken van een klas. Aan de andere kant benoemen gedragsexperts als mogelijk probleem dat jongeren over het algemeen sporten via sportverenigingen, niet via scholen, in een andere samenstelling dan hun schoolklas. Het draagvlak voor de sociale bubbels kan negatief beïnvloed worden als jongeren niet in hun gewoonlijke team of in zelfgekozen samenstelling kunnen sporten. Een mogelijke oplossing zou kunnen zijn om op gemeentelijk niveau extra (buitensport-)activiteiten te organiseren (via school, sportcoaches, jongerenwerk, sportverenigingen) die op schoolklasniveau worden aangeboden. Dit kan gekoppeld worden aan het steunpakket jongeren voor gemeenten van december 2020. Voor culturele activiteiten lijkt het beperken van sociale bubbels tot klasgenoten een mogelijk geschikte vorm. Het is raadzaam om ook jongeren zelf te betrekken bij het proces.

Advies gedragsunit 28/1

- De uitvoerbaarheid van de maatregel is sterk afhankelijk van de beoogde samenstelling van de sociale bubbels. Om dit beter in kaart te brengen raden wij aan om in gesprek te gaan met jongeren en brancheorganisaties voor sport, recreatie en onderwijs.
- Naleving van de maatregel is gebaat bij heldere, concrete, en eenduidige communicatie over de urgentie en effectiviteit van de maatregel – zowel voor jongeren als begeleiders.
- Beperking van recreatiemogelijkheden maakt het moeilijker voor jongeren om fysiek of cultureel actief te blijven, zeker als deze bubbels beperkt moeten worden tot bubbels met klasgenoten. Met fysieke, sociale en mentale schade als mogelijk gevolg. Belangrijk dat jongeren zelf hun bubbel kunnen kiezen en dat ze actief blijven.
- Faciliteer dat alle jongeren in sociale bubbels terecht komen. Het vormen van sociale bubbels kan kansen bieden om bestaande kansongelijkheid op het gebied van sporten te verminderen, maar kan ook leiden tot toenemende sociale exclusie en eenzaamheid (met grote nadelige lange termijn mentale gevolgen)
- Controle op en handhaving van de toegestane sociale bubbels kan op het organisatorische niveau gebeuren (dus via scholen, sportverenigingen, etc.). De formele handhaafbaarheid van het beperken van recreatie en sport tot één sociale bubbel, en dus voorkomen dat jongeren ook in andere samenstellingen nog bij elkaar komen, lijkt lastig. Goede communicatie aan begeleiders van bubbels is essentieel.
- Belang van zorgvuldige afweging, maar ook een kans om de vlucht vooruit te nemen en jongeren die nu al buiten de boot vallen, te faciliteren om in te stappen – vergt wel forse inzet van jongerenwerk, buurtsportcoaches, cultuurorganisaties, sportverenigingen etc.

TK-brief 12/1

Sociale bubbel kinderen in leeftijd 13-17 jaar en sport

Vanwege de toenemende incidentie onder jongeren, adviseert het OMT zoals hierboven aangegeven, om voor sporten buiten school de nieuwe maatregel in te stellen dat dit alleen in vaste bubbels plaats kan vinden, voor de kinderen in de leeftijd van 13-17 jaar. Het OMT geeft aan dat dit ook zou kunnen gelden voor culturele activiteiten en dat de bubbels bij voorkeur worden beperkt tot de klasgenoten. Het kabinet neemt deze maatregel in overweging in samenspraak met de gedragsunit van het RIVM. Uitvoerings- en handavingsaspecten worden daarbij uiteraard ook betrokken.

TK-brief 19/1

Het OMT geeft aan dat contacten in aantal kunnen worden beperkt door aanscherping van het aantal personen dat per keer op bezoek kan komen, bijvoorbeeld naar 1 per dag of 2 per week; hoe vaak men bezoek kan ontvangen of zelf op bezoek gaat beperken tot eenmaal per dag; en door groepsvorming tegen te gaan. Door sociale bubbels te vormen onder jongeren in

verschillende leeftijdscohorten, kunnen de gevolgen van een besmetting zoveel mogelijk worden gemitigeerd.

Bij het uitwerken van de avondklok is het advies van de gedragsunit van het RIVM betrokken. In dit advies over met name de avondklok geeft de Gedragsunit ook een eerste aanzet voor advies over de sociale bubbel en kondigt aan op 26 januari met een aanvullend advies hierover te komen. Op de uitwerking van een bubbel kom ik daarom in een volgende voortgangsbrief terug.